

POSTANOWIENIE

Dnia 11 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Rączka

w sprawie z powództwa W. P.

przeciwko Izbie Administracji Skarbowej w [...].

o ustalenie, iż zaproponowane warunki zatrudnienia są niezgodne z przepisami

ustawy i o zobowiązanie do nawiązania stosunku pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń

Społecznych w dniu 11 maja 2021 r.,

skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy

i Ubezpieczeń Społecznych w P.

z dnia 10 września 2019 r., sygn. akt V Pa (...),

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 240
(dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 10 września 2019 r., sygn. akt V Pa (...) Sąd Okręgowy w P. oddalił apelację powoda W. P. od wyroku Sądu Rejonowego w T. z 12 grudnia 2018 r., sygn. akt IV P (...), którym Sąd ten oddalił powództwo przeciwko Izbie Administracji Skarbowej w [...]. o ustalenie, iż zaproponowane warunki zatrudnienia są niezgodne z przepisami ustawy oraz o zobowiązanie do nawiązania stosunku pracy.

W pozwie z 28 sierpnia 2017 r., skierowanym przeciwko Izbie Administracji Skarbowej w [...]., powód W.P. reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika wnosił o ustalenie, że zaproponowane powodowi 11 maja 2017 r. warunki zatrudnienia u pozwanego są niezgodne z postanowieniami ustawy z 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U z 2016 r., poz. 1948 z późn. zm.), a w szczególności z art. 165 ust. 7 wskazanej ustawy, o zobowiązanie pozwanego do nawiązania z powodem stosunku pracy na co najmniej dotychczasowych warunkach pracy i płacy, zobowiązanie pozwanego do zatrudnienia powoda na dotychczasowym stanowisku pracy starszego komisarza skarbowego (a wedle nowej nomenklatury starszego eksperta skarbowego) w Samodzielnym Referacie Czynności Analitycznych i Sprawdzających w Urzędzie Skarbowym w O. do czasu prawomocnego zakończenia niniejszego postępowania oraz zasądzenie na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Na uzasadnienie swojego żądania pełnomocnik powoda wskazał, że 11 maja 2017 r. powodowi została doręczona propozycja określająca nowe warunki zatrudnienia, tj. zatrudnienie na stanowisku starszego eksperta skarbowego w Dziale Kontroli Podatkowej w Urzędzie Skarbowym w P., a jako miejsce wykonywania pracy wskazano terytorialny zasięg działania Naczelnika Urzędu Skarbowego w P. i że 25 maja 2017 r. powód odmówił przyjęcia zaproponowanych mu nowych warunków zatrudnienia. Nadto pełnomocnik powoda wskazał, że składając powodowi propozycję określającą nowe warunki zatrudnienia, pozwany nie wypełnił dyspozycji art. 165 ust. 7 ustawy z 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, gdyż przedstawiona propozycja nie uwzględniała kwalifikacji powoda, przebiegu jego dotychczasowej pracy, a co szczególnie istotne jego dotychczasowego miejsca zamieszkania i z tych też względów jest ona wadliwa.

W odpowiedzi na pozew pozwany, reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych. Pozwany podał m.in., że negatywna ocena przebiegu służby W. P. była jednym z głównych powodów podjęcia decyzji o skierowaniu do niego propozycji zatrudnienia

w Urzędzie Skarbowym w P., gdyż powód nie daje gwarancji rzetelnego i sumiennego wykonywania swoich obowiązków z uwagi na skonfliktowanie właściwie ze wszystkimi pracownikami Urzędu Skarbowego w O., a jego kwalifikacje zawodowe nie odbiegają od przeciętnej. Nadto pełnomocnik pozwanego wskazał, że załączona do akt sprawy opinia zespołu ds. monitorowania realizacji porozumienia z 1 marca 2017 r. w sprawie zabezpieczenia realizacji zadań organów państwa w związku z wdrożeniem Krajowej Administracji Skarbowej, datowana na 24 sierpnia 2017 r., wydana została już po złożeniu przez powoda oświadczenia o odmowie przyjęcia nowych warunków zatrudnienia i nie mogła być uwzględniona przez pozwanego pracodawcę, gdyż odmowa przyjęcia tych warunków powoduje wygaśnięcie stosunku pracy z mocy prawa.

Wyrokiem z 12 grudnia 2018 r., sygn. akt IV P (...) Sąd Rejonowy w T. oddalił powództwo oraz zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 120 złotych z tytułu zwrotu kosztów procesu.

Wyrok Sądu pierwszej instancji zaskarżył apelacją powód, zarzucając mu naruszenie art. 233 § 1 k.p.c.; art. 217 § 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c.; art. 165 ust. 7 ustawy z 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej; art. 170 ust. 1 pkt 1 ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej oraz art. 165 ust. 7 ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej w związku z art. 18^{3a} k.p.

Sąd Apelacyjny w wyniku rozpoznania apelacji oddalił ją jako niezasadną.

Sąd drugiej instancji wskazał, że nie ma racji skarżący, że Sąd pierwszej instancji naruszył art. 217 § 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 227 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku dowodowego w przedmiocie dopuszczenia dowodu z zeznań świadków B. B. i J. W. Słusznie bowiem Sąd Rejonowy stwierdził, że dowód ten był spóźniony. Sąd odwoławczy zauważył, że obie strony były w niniejszym procesie reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników, a więc pełnomocników znających tak rozkład ciężaru dowodowego, jak i zasadę koncentracji materiału dowodowego i prekluzji dowodowej. Przepis art. 217 § 1 k.p.c., na który powołuje się pełnomocnik powoda, stanowi, że strona może aż do zamknięcia rozprawy przytaczać okoliczności faktyczne i dowody na uzasadnienie swoich wniosków lub

dla odparcia twierdzeń i wniosków strony przeciwnej. Nie oznacza to jednak, że sąd jest zobowiązany przeprowadzić każdy dowód zgłoszony na okoliczność dotyczącą istoty sporu (art. 227 k.p.c.). Zgodnie bowiem z przepisem art. 207 § 6 k.p.c. sąd pomija spóźnione twierdzenia i dowody, za wyjątkiem przypadków wymienionych w tym przepisie, a mianowicie jeśli strona uprawdopodobni, że nie zgłosiła ich we właściwym czasie lub że uwzględnienie spóźnionych twierdzeń i dowodów nie spowoduje zwłoki w rozpoznaniu sprawy albo że występują inne wyjątkowe okoliczności. A zatem przepisy art. 217 § 2 k.p.c. oraz art. 207 § 6 k.p.c. nie pozostawiają kwestii pominięcia spóźnionych dowodów do dowolnego uznania sądu, ale nakazują takie pominięcie, jeżeli nie zachodzą okoliczności w tych przepisach wyraźnie określone. Wskazane przesłanki uwzględniają zatem dynamikę procesu cywilnego ujawniającego w różnych fazach postępowania nowe zdarzenia, w wyniku których strona zgłasza dalsze twierdzenia i wnioski o przeprowadzenie określonych środków dowodowych (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z 22 marca 2017 r., I ACa 927/16).

Sąd odwoławczy zważył, że już na rozprawie 4 kwietnia 2018 r., po wysłuchaniu informacyjnym powoda, Sąd Rejonowy zobowiązał pełnomocników stron do zgłoszenia w terminie 14 dni wszelkich wniosków dowodowych w sprawie pod rygorem pominięcia wniosków spóźnionych. W następstwie tego zobowiązania pełnomocnik powoda wniosła o dopuszczenie dowodu z zeznań dwóch świadków, A. Z. i J. P. oraz dowodów z trzech dokumentów. Jednocześnie pełnomocnik powoda oświadczyła, że zastrzega sobie prawo zgłoszenia nowych wniosków dowodowych, w szczególności po przeprowadzeniu dowodu z zeznań świadków zgłoszonych w sprawie przez strony. Natomiast pełnomocnik pozwanego wniósł o przesłuchanie świadków J. S. i U. S. Po przesłuchaniu ww. świadków pełnomocnik powoda na rozprawie 16 lipca 2018 r. wniosła o przesłuchanie kolejnych 7 świadków, pracowników Urzędu Skarbowego w O., a mianowicie U.Z. oraz A. N., M. M., J.G., I.F., D. N., R. K. Wskazała, że powołanie kolejnych wniosków dowodowych powstało po przesłuchaniu w charakterze świadka U.S. Pełnomocnik pozwanego wniósł o przesłuchanie w charakterze świadka A.W. Sąd Rejonowy w następstwie tych wniosków dowodowych dopuścił dowód z zeznań świadków A. N. i M.M., zaś pozostałe wnioski dowodowe postanowił rozpoznać na kolejnym

terminie rozprawy. Na rozprawie 22 sierpnia 2018 r. Sąd pierwszej instancji przesłuchał świadków A. N. i M. M., a po ich przesłuchaniu pełnomocnik powoda cofnął wniosek o przesłuchanie zgłoszonych uprzednio świadków za wyjątkiem U.Z. Także pełnomocnik pozwanego cofnął wniosek o przesłuchanie w charakterze świadka A. W. Na kolejnej rozprawie przesłuchana została świadek U.Z. oraz powód, a następnie pełnomocnik powoda wniosła o przesłuchanie w charakterze świadków B. B. i J.W. na okoliczność rozmowy tych osób z pracownikami kontroli wewnętrznej, odbywającej się 11 października 2016 r., a dotyczącej pisma K. D. w przedmiocie negatywnej oceny powoda. Sąd wskazał, że w trakcie zeznań składanych na ww. rozprawie powód stwierdził, że z tego co wie, B. B. i J.W. zadzwoniły do osób z kontroli i zaprotestowały, że ktoś napisał pismo także w ich imieniu.

Sąd drugiej instancji ocenił, że mając na uwadze opisany wyżej przebieg postępowania dowodowego nie może budzić wątpliwości prawidłowość rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji w przedmiocie zgłoszonego już po przesłuchaniu powoda wniosku dowodowego. Przede wszystkim bowiem pełnomocnik powoda został już na rozprawie 4 kwietnia 2018 r., zobowiązany do zgłoszenia w terminie 14 dni wszelkich wniosków dowodowych w sprawie pod rygorem pominięcia wniosków spóźnionych. W następstwie tego zobowiązania pełnomocnik powoda nie wniosła o przesłuchanie świadków B. B. i J.W., choć to, że Drugi dział kontroli wewnętrznej przeprowadzał rozmowy z pracownikami Urzędu wynikało jasno już choćby z dołączonej do odpowiedzi na pozew analizy przygotowanej przez ten Dział 22 czerwca 2017 r. Ponadto pełnomocnik powoda nie uczyniła tego na rozprawie 16 lipca 2018 r., kiedy to zgłaszała wniosek o przesłuchanie w charakterze świadków 7 osób. Owszem, powód w trakcie przesłuchania na ostatniej rozprawie wskazał nazwiska B.B. i J. W., jako osób, które zadzwoniły do kontrolerów, jednak okoliczność, że nie podał wcześniej swemu pełnomocnikowi wszystkich okoliczności i informacji o istniejących lub możliwych do uzyskania dowodach nie jest okolicznością usprawiedliwiającą opóźnienie. Nie ziścił się zatem żaden z przypadków wymienionych w art. 207 § 6 k.p.c., który pozwoliłby na uwzględnienie wniosku dowodowego pełnomocnika powoda.

Chybiony, w ocenie Sądu drugiej instancji, jest także zarzut naruszenia art. 233 k.p.c. Zdaniem Sądu odwoławczego, skarżący podnosi naruszenie powyższego unormowania, prezentując wybiórczo te dowody, które miałyby uzasadnić jego tezę, nie odnosi się natomiast do całości zebranego w sprawie materiału dowodowego. Pomija mianowicie te istotne dowody, z których wynikają poczynione przez Sąd Rejonowy ustalenia co do niewłaściwych relacji powoda z pracownikami Urzędu i istniejącego konfliktu. Nie ma przede wszystkim racji skarżący, że Sąd Rejonowy poczynione ustalenia wywiódł w zasadniczej części z anonimowych pism kierowanych do Dyrektora Izby Skarbowej. Nie ma, ponieważ okoliczności dotyczące relacji powoda z pracownikami, jego zachowań potwierdzone zostały zeznaniami świadków. I nie były to wyłącznie zeznania K. D. oraz J. S., jak wskazuje skarżący. Mianowicie skarżący pomija w jakimkolwiek zakresie zeznania świadków: M.K., J.S., M.M. i A. N. A zeznania te potwierdzają zeznania tak K.D., jak i szerokie i bardzo szczegółowe zeznania J.S., wskazujące na zachowania powoda oraz traktowania przez niego pracowników. Zeznania wszystkich wskazanych wyżej świadków są zbieżne i logiczne, a co za tym mogły stanowić podstawę dokonanych przez Sąd pierwszej instancji ustaleń faktycznych. Należy także zauważyć, że po przesłuchaniu ww. świadków, pracowników Urzędu, pełnomocnik powoda cofnął wniosek o przesłuchanie jako świadków J. G., I.F., D. N. i R. K. A zatem zrezygnował z dowodzenia swoich twierdzeń. Ponadto apelujący niewłaściwie ocenia zeznania świadka K. D. Mianowicie twierdzi, że świadek nie potrafił wskazać, czego miały dotyczyć kierowane do niego skargi na powoda oraz kto te skargi zgłaszał. Świadek wyjaśnił jednak, że nie sporządzał notatek z rozmów z pracownikami, a nadto odniósł się w swoich zeznaniach do pisma z 7 lipca 2016 r. skierowanego przez niego jako przewodniczącego związku zawodowego do Dyrektora Izby Skarbowej i wskazał, że wszystkie okoliczności podane w tym piśmie są okolicznościami prawdziwymi. Ponadto to, że skargi zgłaszano do świadka K. D. wynika także z zeznań J.P., który stwierdził, że wyznaczył K. D. do kontaktów z pracownikami, jako osobę zaufania, by pracownicy jemu przekazywali skargi na powoda. A te zeznania apelujący już pomija. Tak jak i pomija zeznania J. P., który wskazywał na wiedzę powoda, jego zaangażowanie merytoryczne w pracę, jednak wskazywał także na skargi kierowane na powoda przez

pracowników, choć jemu samemu współpraca z powodem układała się dobrze. Ponadto apelujący pomija treść pisma z 22 czerwca 2017 r. Drugiego działu kontroli wewnętrznej, w tym ustalenia poczynione przez kontrolerów, a opisane w tym piśmie. Owszem, w piśmie odniesiono się do kolejnego anonimowego pisma skierowanego do Dyrektora pozwanego, jednak zawiera ono także opis sytuacji w Urzędzie istniejącej przed majem 2017 r. Do tego już jednak skarżący w żaden sposób się nie odnosi, a ustalenia w analizie przeczą tezie stawianej w apelacji, że relacje powoda z pracownikami były właściwe. Wreszcie skarżący eksponuje w apelacji, że niewłaściwe relacje powoda z pracownikami nie zostały potwierdzone w zeznaniach samego powoda. Sąd odwoławczy uznał, że, po pierwsze, trudno przyjąć, by powód składał zeznania, które byłyby dla niego niekorzystne i wskazywały na to, że niewłaściwie układał relacje z pracownikami. Po drugie zaś, należało zeznania te odnieść do pozostałego materiału dowodowego, materiału na podstawie którego należało dokonać ustaleń przeciwnych do twierdzeń powoda. Jakkolwiek ma więc rację pełnomocnik powoda, że ustaleń w zakresie niewłaściwych relacji powoda z pracownikami nie można wywieść z pism J. P. do Dyrektora Izby z 19 maja 2016 r. oraz z 6 września 2016 r., jak również z zeznań świadka U. Z., to jednak co innego wynika z pozostałego materiału dowodowego. Materiału, którego całokształt oceniony został w zgodzie z art. 233 k.p.c.

Nie ma także racji pełnomocnik powoda, że Sąd Rejonowy naruszył art. 233 § 1 k.p.c., ponieważ nie ocenił wszechstronnie materiału dowodowego i w istocie pominął pozytywną opinię wydaną 24 sierpnia 2017 r. przez Zespół ds. monitorowania realizacji Porozumienia z 1 marca 2017 r. w sprawie zabezpieczenia praw i interesów pracowników oraz funkcjonariuszy oraz zabezpieczenia realizacji zadań organów państwa w związku z wdrożeniem Krajowej Administracji Skarbowej. Sąd Rejonowy przytoczył bowiem treść tej opinii w ustaleniach faktycznych, to jest podał, że Zespół wydał opinię dla powoda pozytywną. Zespół wskazał, że w jego ocenie przedłożona propozycja została sformułowana z pominięciem indywidualnych okoliczności dotyczących pracownika w zakresie miejsca dotychczasowego zamieszkania pod kątem wskazanego w propozycji miejsca wykonywania pracy oraz z pominięciem przebiegu dotychczasowego zatrudnienia, kwalifikacji i doświadczenia zawodowego pracownika w zakresie

powierzonych zadań. Kwestia natomiast, czy opinia ta może odnieść zamierzony przez powoda skutek w postaci uznania, że nie zostały spełnione przesłanki z art. 165 ust. 7 ustawy z 16 listopada 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej nie należy do sfery ustaleń faktycznych, ale zastosowania przepisów prawa materialnego.

Za niezasadne uznał Sąd odwoławczy także zarzuty naruszenia prawa materialnego. Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej wykładni przepisu art. 165 ust. 7 ustawy z 16 listopada 2016 r. - Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, jak również prawidłowo go zastosował. Przy czym formułując zarzut naruszenia powyższego unormowania i wiążąc go z nieprawidłowym przyjęciem przez Sąd Rejonowy, że pracodawca uwzględnił wszystkie kryteria, o których mowa w tym przepisie, skarżący niewłaściwie powołuje się na dokonanie błędnej wykładni tego unormowania. W takiej bowiem sytuacji chodzi o stosowanie, a nie wykładnię przepisu prawa materialnego.

Sąd Okręgowy zauważył, że z art. 165 ust. 7 ustawy wynika, że dyrektor izby administracji skarbowej składa pracownikom, w terminie do 31 maja 2017 r., pisemną propozycję określającą nowe warunki zatrudnienia, która uwzględnia posiadane kwalifikacje i przebieg dotychczasowej pracy, a także dotychczasowe miejsce zamieszkania. Należy podkreślić, że pracodawcy nie przysługuje nieograniczona swoboda co do złożenia lub nie nowej propozycji zatrudnienia w przypadku, gdy przepisy szczególne uzależniają kontynuację stosunku pracy od złożenia powyższego oświadczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z 24 września 2009 r., II PK 58/09). Zdaniem Sądu Okręgowego, decyzja pracodawcy podlega kontroli sądowej tak co do treści złożonej propozycji przy uwzględnieniu ustawowych kryteriów, jeśli taka została złożona, jak również kontroli podlega decyzja o nie złożeniu propozycji nowego zatrudnienia.

Nie ulega wątpliwości, że przewidziana w przepisie art. 165 ust. 7 ustawy możliwość zaproponowania nowych warunków zatrudnienia oznacza dopuszczalność innego niż dotychczas ukształtowania obowiązków, stanowiska pracownika, jego wynagrodzenia, wymiaru czasu pracy i miejsca jej wykonywania (por. uzasadnienie wyroku z 24 maja 2001 r., I PKN 399/00). Jednocześnie przepis ten wskazuje kryteria, jakimi musi się kierować pracodawca przedstawiając

propozycję zatrudnienia (albo jej nie przedstawiając). Są to posiadane kwalifikacje i przebieg dotychczasowej pracy lub służby, a także dotychczasowe miejsce zamieszkania. Przepis ten odwołuje się zatem do kryteriów jednoznacznie określonych, tj. do posiadanych kwalifikacji i dotychczasowego miejsca zamieszkania, jak również do kryterium niedookreślonego w postaci przebiegu dotychczasowej pracy. To ostatnie kryterium, zdaniem Sądu Okręgowego, zawiera w sobie nie tylko takie elementy jak jakość pracy, efektywność, do wykonywania pracy, ale także umiejętność współpracy z pracownikami i stosunek do współpracowników. Praca odbywa się bowiem z zasady w określonym środowisku pracowniczym, a budowanie prawidłowych relacji z innymi pracownikami wpływa na atmosferę w zakładzie pracy, czy w komórce organizacyjnej oraz niewątpliwie ma przełożenie na wykonywanie przez pracowników obowiązków.

Stąd też nie ma racji pełnomocnik powoda, że „przebieg pracy”, o jakim mowa w analizowanym unormowaniu nie zakłada wzięcia pod uwagę relacji interpersonalnych pomiędzy pracownikiem, a jego współpracownikami. Pozwany wielokrotnie wyjaśniał, że składając powodowi propozycję nowego zatrudnienia poza Urzędem Skarbowym w O., kierował się nie arbitralną oceną, ale miał na uwadze konflikt powoda z pracownikami Urzędu. To zaś zostało w niniejszym procesie wykazane. Dlatego też pracodawca zaproponował powodowi pracę w jednym z najbliższych położonych urzędów skarbowych od O. Jest to miejsce zatrudnienia poza miejscem zamieszkania powoda, jednak żadne z kryteriów wskazanych w przepisie art. 165 ust. 7 nie ma charakteru dominującego. Nie ma więc racji pełnomocnik powoda, że pracodawca mógł zaproponować powodowi wyłącznie nowe zatrudnienie w miejscu zamieszkania.

Nie ma także znaczenia to, że w sprawie powoda pozytywną opinię wydał Zespół ds. monitorowania realizacji Porozumienia z 1 marca 2017 r. w sprawie zabezpieczenia praw i interesów pracowników oraz funkcjonariuszy oraz zabezpieczenia realizacji zadań organów państwa w związku z wdrożeniem Krajowej Administracji Skarbowej. Opinia ta stanowiła jedynie rekomendację, a w żadnym zakresie nie była dla pracodawcy wiążąca, pomijając już to, że wydana została dopiero 24 sierpnia 2017 r. i z uchybieniem terminu określonym w Porozumieniu.

Nie ma wreszcie racji pełnomocnik powoda podnosząc, że Sąd Rejonowy naruszył art. 170 ust. 1 pkt 1 ustawy w sytuacji, gdy jest on sprzeczny z art. 45 i 32 oraz art. 24 Konstytucji RP, w związku z brakiem wyboru kryteriów przez pracodawcę, według których dokonywał selekcji powoda do pracy poza jego miejscem zamieszkania, co w efekcie pozbawiło go dalszego zatrudnienia. Przede wszystkim, Sąd Rejonowy nie zastosował art. 170 ust. 1 ustawy. Sąd Rejonowy w ramach zgłoszonego powództwa o ustalenie badał, czy pracodawca właściwie zastosował art. 165 ust. 7 ustawy. Decyzja pracodawcy podlegała ocenie Sądu w ramach prowadzonego w niniejszej sprawie postępowania, stąd nie ma racji pełnomocnik pozwanego, że naruszone zostało prawo powoda do sądu, gwarantowane w art. 45 ust. 1 Konstytucji. Ponadto odnosząc się do przypadków wygaśnięcia stosunku pracy określonych w Kodeksie pracy, pełnomocnik powoda pomija przepis art. 63 k.p., Stanowi on, że umowa o pracę wygasa w przypadkach określonych w Kodeksie pracy oraz w przepisach szczególnych. Niewątpliwie takim przepisem szczególnym jest ustawa z 16 listopada 2016 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej. Wreszcie, Trybunał Konstytucyjny dopuszczał już możliwość ustawowego wygaszania stosunków pracy w sytuacjach związanych z reformą administracji pod warunkiem zapewnienia odpowiedniego okresu dostosowawczego i zapewnienia respektowania praw słuszenie nabytych (por. uzasadnienie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z 13 marca 2000 r., K 1/99).

Powyższy wyrok Sądu Apelacyjnego zaskarżyła skargą kasacyjną strona powodowa w całości.

Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania oparto na podstawie przyjęcia skargi do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 (potrzeba wykładni przepisów wywołujących poważne wątpliwości lub rozbieżności w orzecznictwie) oraz pkt 4 (oczywista zasadność skargi kasacyjnej) k.p.c. Wskazano, że:

a) art. 165 ust. 7 ustawy z 16 listopada 2016 r. przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz.U. z 2016 r., poz. 1948 z późn. zm.) bowiem powstaje konieczność rozpoznania czy stosunki interpersonalne pomiędzy pracownikami danego urzędu, w tym pomiędzy pracownikiem, któremu pracodawca

składa propozycję nowych warunków zatrudnienia, wpływają na zasadność złożenia propozycji pracy poza dotychczasowym miejscem zamieszkania. Zachodzi także konieczność rozpoznania czy w kryterium „przebiegu dotychczasowej pracy” mieści się umiejętność współpracy z pracownikami i stosunek do współpracowników. A także koniecznym jest ustalenie czy negatywnie ocenione relacje pomiędzy pracownikami a pracownikiem, któremu pracodawca składa propozycję nowych warunków zatrudnienia, stanowi podstawę nieuwzględnienia przez pracodawcę w tejże propozycji kryterium dotychczasowego miejsca zamieszkania. Niezbędne staje się również wskazanie czy niezastosowanie przez pracodawcę w złożonej propozycji nowych warunków zatrudnienia kryterium „dotychczasowego miejsca zamieszkania” stanowi o nierównym traktowaniu pracownika w zatrudnieniu z uwagi na warunki zatrudnienia;

b) art.170 ust. 1 pkt 2 ustawy z 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej, bowiem powstaje konieczność rozpoznania czy zastosowanie w stosunku do powoda wskazanego przepisu nie narusza jego praw nabytych, bowiem ustawodawca nie przewidział możliwości złożenia odwołania od zaproponowanych nowych warunków zatrudnienia, z którymi pracownik się nie zgadza. Ponadto koniecznym jest wskazanie czy zastosowanie przedmiotowego przepisu w stosunku do powoda stanowi o nierównym traktowaniu w zatrudnieniu z uwagi na nawiązanie i rozwiązanie stosunku pracy.

Pełnomocnik skarżącego podniósł, że w niniejszej sprawie powstaje konieczność udzielenia odpowiedzi na pytanie czy kryteria wskazane przez ustawodawcę w przepisie art. 165 ust. 7 ustawy - Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej powinny być stosowane łącznie oraz czy brak zastosowania któregośkolwiek z tych kryteriów powoduje nieważność zaproponowanych nowych warunków zatrudnienia. Koniecznym jest także wskazanie czy stosunki interpersonalne pomiędzy pracownikiem, któremu składana jest propozycja nowych warunków zatrudnienia a niektórymi jego współpracownikami mogą wpływać na przebieg dotychczasowej pracy tegoż pracownika oraz czy mogą stanowić podstawę do złożenia mu propozycji pracy poza dotychczasowym miejscem jego zamieszkania.

Ponadto w niniejszej sprawie zachodzi także konieczność udzielenia odpowiedzi czy działania polegające na wręczeniu powodowi propozycji nowych warunków zatrudnienia zmierzających do świadczenia przez niego pracy poza dotychczasowym miejscem zamieszkania a także niewskazanie kryteriów jakim pracodawca się kierował przy wyborze powoda do pracy poza jego miejscem zamieszkania, podczas gdy w stosunku do innych pracowników kryterium miejsca zamieszkania było zastosowane, nie stanowią działań dyskryminacyjnych w stosunku do powoda.

Niewątpliwie istotnym zagadnieniem w niniejszej sprawie jest również udzielenie odpowiedzi czy zastosowanie w stosunku do powoda art. 170 ust. 1 pkt 2 ustawy z 16 listopada 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowej Administracji Skarbowej jest zgodne w szczególności z art. 2 Konstytucji gwarantującym powodowi ochronę praw nabytych. Poprzez wprowadzone rozwiązanie ustawodawca pozbawił powoda możliwości skorzystania z faktycznej drogi odwoławczej. Powód nie zgadzając się ze złożoną przez pracodawcę propozycją nowych warunków zatrudnienia nie mógł się od niej odwołać do żadnego organu. A zatem powód jako pracownik instytucji publicznej został potraktowany w sposób mniej korzystny niż pracownicy zatrudnieni u innych pracodawców, choćby u osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą.

A zatem w tym stanie rzeczy wobec braku orzecznictwa, które wyjaśniałoby tę kwestię, zachodzi konieczność dokonania wykładni przepisów wnioskowanej przez skarżącego.

Ponadto, w ocenie skarżącego, już wstępna lektura uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia wskazuje jego powierzchowność oraz na nielogiczność rozumowania Sądu Okręgowego, co w sposób ewidentny wpłynęło na wynik przedmiotowej sprawy. Oczywiście jest to, że nie oddalenie apelacji doprowadziłoby do dogłębnego rozpoznania wniesionego powództwa, a tym samym do rozpoznania istoty sprawy. W żadnej mierze nieuzasadnione twierdzenia Sądu drugiej instancji doprowadziły do sytuacji, w której nieuwzględnione zostało powództwo w sytuacji, gdy powodowi zaproponowano nowe warunki zatrudnienia, nieuwzględniające w szczególności jego dotychczasowego miejsca zatrudnienia oraz wprowadzają nowe kryterium w postaci stosunków interpersonalnych

między powodem a niektórymi pracownikami. W stosunku do powoda zastosowano niewątpliwie nierówne warunki zatrudnienia, bowiem pozwany w stosunku do innych pracowników stosował przesłankę miejsca zamieszkania przy wręczaniu nowych warunków zatrudnienia (co sam potwierdził). O konieczności stosowania kryterium dotychczasowego miejsca zamieszkania stanowiło także porozumienie z 1 marca 2017 r. zawarte pomiędzy Szefem Krajowej Administracji Skarbowej, Sekretarzem Stanu w Ministerstwie Finansów a NSZZ „S.” w sprawie zabezpieczenia praw i interesów pracowników oraz funkcjonariuszy oraz zabezpieczenia realizacji zadań organów państwa w związku z wdrażaniem Krajowej Administracji Skarbowej oraz pozytywna opinia wydana 24 sierpnia 2017 r. przez Zespół ds. monitorowania tego Porozumienia. Ponadto pracodawca nie określił nawet kryteriów według których dokonywał selekcji powoda do pracy poza jego miejscem zamieszkania.

A zatem nie zastosowanie przesłanki „dotychczasowego miejsca zamieszkania” w stosunku do powoda stanowi niewątpliwie dyskryminację powoda jako pracownika w zakresie warunków zatrudnienia i narusza art. 18^{3a} k.p.

Ponadto w niniejszej sprawie powód nie miał zagwarantowanej faktycznej drogi odwoławczej, czym ustawodawca naruszył przepisy Konstytucji RP gwarantujące ochronę praw nabytych. A w takim stanie rzeczy Sąd Okręgowy powinien zastosować Konstytucję wprost, a nie orzekać na podstawie przepisów, które wprowadziły rozwiązania niezgodne z ustawą zasadniczą.

Strona pozwana w odpowiedzi na skargę kasacyjną wniosła o:

- wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;
- oddalenie skargi kasacyjnej - w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;
- zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna powoda nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie (1) występuje istotne zagadnienie prawne, (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawierać argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Wniesiona w sprawie skarga kasacyjna zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony w ten sposób, że w sprawie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.) oraz skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Nie można jednak uznać, że skarżący wykazał istnienie przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 pkt 2 i 4 k.p.c.

Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, będący źródłem poważnych wątpliwości interpretacyjnych, nie doczekał się wykładni albo niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w odniesieniu do identycznych lub podobnych stanów faktycznych. Wątpliwości te i rozbieżności należy przytoczyć, przedstawiając ich doktrynalne lub orzecznicze źródła (zob. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; czy z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14, LEX nr 424365 i 1652383). Konieczne jest wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, a także przedstawienie własnej propozycji interpretacyjnej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2007 r., I PK 233/07, OSNP 2009 nr 3-4, poz. 43). Powołanie się na omawianą przesłankę wymaga również wykazania, że chodzi o wykładnię przepisów prawa, których treść i znaczenie nie zostały dostatecznie wyjaśnione w dotychczasowym

orzecznictwie lub, że istnieje potrzeba zmiany ich dotychczasowej wykładni, podania na czym polegają wątpliwości związane z jego rozumieniem oraz przedstawienia argumentacji świadczącej, że wątpliwości te mają rzeczywisty i poważny charakter, nie należą do zwykłych wątpliwości, które wiążą się z procesem stosowania prawa. W przypadku, gdy w ramach stosowania tych przepisów powstały już w orzecznictwie sądów określone rozbieżności, skarżący powinien je przedstawić, jak też uzasadnić, że dokonanie wykładni jest niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07; z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07; z 13 czerwca 2008 r., III CSK 104/08; z 12 grudnia 2008 r., II PK 220/08, niepubl.; z 8 lipca 2009 r., I CSK 11/09, niepubl.; z 20 maja 2016 r., V CSK 692/15, LEX nr 2054493). Ponadto, ze względu na publicznoprawne funkcje skargi kasacyjnej, skarżący powinien wykazać celowość dokonania wykładni konkretnego przepisu przez Sąd Najwyższy ze względu na potrzeby praktyki sądowej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 14 grudnia 2012 r., III SK 29/12, LEX nr 1238124).

Skarżący w niniejszej sprawie nie wykazał, aby powołane przez niego przepisy rzeczywiście wymagały wykładni ze strony Sądu Najwyższego w związku z występowaniem poważnych wątpliwości. Zauważyć należy, że w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawiono jakiegokolwiek argumentacji, która uzasadniałaby przyjęcie, że w niniejszej sprawie wyłoniły się poważne wątpliwości interpretacyjne. Pełnomocnik skarżącego przedstawił jedynie kilka zagadnień, które w jego ocenie wymagają dokonania pogłębionej wykładni, natomiast nie przedstawił argumentów, które przemawiają za uznaniem, że zagadnienia te budzą poważne wątpliwości interpretacyjne. Z pewnością wskazane problemy budzą wątpliwości skarżącego, bo są to kwestie rozstrzygnięte przez Sądy *meriti* na jego niekorzyść, jednak samo niezadowolenie strony i niepodzielanie przez nią wykładni dokonanej przez sąd nie uzasadnia jeszcze uznania, że w sprawie występują poważne wątpliwości, które uzasadniają przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Z kolei przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) spełniona jest wówczas, gdy zachodzi niewątpliwa, widoczna na pierwszy rzut oka, tj. bez konieczności głębszej analizy, sprzeczność orzeczenia z

przepisami prawa nie podlegającymi różnej wykładni (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004 nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004 nr 3, poz. 49). Musi być zatem oczywiste, że ma miejsce kwalifikowana postać naruszenia prawa, zauważalna *prima facie* przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, która przesądza o wadliwości zaskarżonego orzeczenia w stopniu nakazującym uwzględnienie skargi (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z 24 lutego 2012 r., II CSK 225/11, niepubl.; z 23 listopada 2011 r., III PK 44/11, niepubl.). Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje przy tym skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274).

Również tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący nie wykazał. Znaczna część uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w odniesieniu do tej przesłanki opiera się na gołosłownych twierdzeniach pełnomocnika skarżącego o powierzchownym i nielogicznym rozpoznaniu sprawy przez Sąd Okręgowy. Ponadto, skarżący polemizuje z oceną prawną dokonaną przez Sąd drugiej instancji, nie przedstawiając jednak argumentów, które mogłyby świadczyć o tym, że wykładnia zastosowana przez Sąd drugiej instancji miałaby być oczywiście nieprawidłowa. Zauważyć przy tym należy, że skarżący upatruje oczywistego naruszenia przepisów, które w ocenie skarżącego budzą poważne wątpliwości interpretacyjne. W tym więc zakresie uzasadnienie skarżącego jest nielogiczne, bowiem ten sam zarzut nie może uzasadniać jednocześnie występowania w sprawie poważnych wątpliwości interpretacyjnych i oczywistości naruszenia tych przepisów. Bowiem, skoro coś jest wątpliwe, to nie może być równocześnie oczywiste.

W odniesieniu do twierdzeń powoda o zasadności zarzutu dyskryminacji, to wskazać należy, że w toku całego postępowania powód nie uprawdopodobnił jakiegokolwiek kryterium dyskryminacji, z uwagi na które miałyby być nierówno traktowany, zatem zarzut naruszenia art. 18^{3a} k.p. jest bezpodstawny.

Podobnie należy ocenić twierdzenia o pozbawieniu powoda drogi sądowej. Już sam fakt prowadzenia niniejszego postępowania świadczy o tym, że powód miał zapewnioną drogę sądową. Ponadto, Trybunał Konstytucyjny oceniał już przepisy przewidujące możliwość wygaśnięcia stosunków pracy pracowników administracji publicznej w przypadku niezaproponowania lub nieprzyjęcia nowych warunków pracy (por. chociażby przytoczone przez Sąd drugiej instancji uzasadnienie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z 13 marca 2000 r., K 1/99). Jeżeli skarżący uważa, że zastosowane w jego przypadku przepisy są niekonstytucyjne powinien zainicjować odpowiednie postępowanie przez Trybunałem Konstytucyjnym. Na marginesie należy podkreślić, że również w tym zakresie nie przedstawiono argumentów uzasadniających, że doszło do naruszenia przepisów konstytucji.

W konsekwencji należało uznać, że uzasadnienie twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej opierało się jedynie na gołosłownych i pozbawionych argumentacji twierdzeniach strony skarżącej, które w ogóle nie uzasadniały przyjęcia oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Stwierdzając, że nie zachodzą przyczyny przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów oparto na § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).